

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i

Kriminologi

Criminology

Studieplanen är utfärdad den 10 juni 2021 (ORU 2021/03273).¹ Den har senast ändrats den 10 juni 2025 (ORU 2025/00700).²

Med stöd av 6 kap. 26 § högskoleförordningen (1993:100, HF) föreskriver Örebro universitet följande.

1 Ämnesbeskrivning

Kriminologi är ett fler- och tvärvetenskapligt ämne som är inriktat på brottslighetens utveckling och orsaker, samt på kriminalpolitiska åtgärder för att förebygga och förhindra brottslighet. Ämnet innefattar även viktologiska frågeställningar om de som utsätts för brott. Ämnet samlar och integrerar teoretiska och metodologiska begrepp och ansatser från olika vetenskapliga discipliner för att förstå och förklara individuella, kontextuella och samhälleliga processer som orsaker till brottslighet och dess konsekvenser.

Utbildningen på forskarnivå i kriminologi vid Örebro universitet inriktas mot orsaker till individuella och kontextuella variationer i brottslighet samt konsekvenser av att begå och/eller utsättas för brott. Ämnet är delvis tillämpat med fokus på riskbedömning, prediktion samt brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbete. Studierna sker inom något av ämnets tre områden: Biopsykosocial kriminologi, Utvecklings- och livsloppsperspektiv eller Stalkning och partnervåld.

2 Examensmål

Examensmålen framgår av [bilaga 1](#) till denna studieplan. De olika utbildningsmomenten ska tillsammans ge doktoranden förutsättningar att uppfylla samtliga examensmål. Närmare hänvisningar till målen ges i examenskraven i avsnitt 5 och 6.

3 Antagning till utbildningen - behörighet och urval m.m.

Bestämmelser om behörighet och urval finns i [bilaga 2](#) till denna studieplan. Om antagning i övrigt, se universitetets antagningsordning.

¹ Fakultetsnämnden för humaniora och socialvetenskap

² Fakultetsnämnden för humaniora och socialvetenskap

4 Allmänt om utbildningens uppläggnings³

Det finns två utbildningar på forskarnivå – en som avslutas med doktorsexamen (240 högskolepoäng, motsvarande fyra års utbildning på heltid) och en som avslutas med licentiatexamen (120 högskolepoäng, motsvarande två års utbildning på heltid).

Utbildningen består huvudsakligen av kurser och av arbete med avhandling (doktorsexamen) respektive uppsats (licentiatexamen), vilka examineras genom prov (kurser) respektive disputation (avhandling eller uppsats). Den studerande förutsätts delta aktivt i seminarier och andra stödjande moment under hela studietiden. Den studerande rekommenderas vidare att ta tillvara de tillfällen som erbjuds att bevista gästföreläsningar m.m. inom universitetet samt att delta i och medverka vid nationella och internationella konferenser.

För varje doktorand utses minst två handledare, som ska ge stöd åt doktoranden under utbildningen.⁴ En av dem utses till huvudhandledare. Studiernas närmare uppläggning bestäms i en individuell studieplan.

Utöver kraven i den allmänna studieplanen kan doktoranden ha särskilda krav för sin utbildning, exempelvis kurser som är obligatoriska inom ramen för en forskarskola, vilka ska framgå av den individuella studieplanen. Fördelningen mellan kurser/prov och avhandling/uppsats ska likväl vara i enlighet med utbildningens uppläggning.

Poängöversikt

Översikt över utbildningens uppläggning och examenskraven	Kurser/prov, högskolepoäng		Avhandling respektive uppsats, högskolepoäng	Summa högskolepoäng
	Obligatoriska	Valbara		
Doktorsexamen	0	60	180	240
Licentiatexamen	0	30	90	120

5 Examenskrav för doktorsexamen, 240 hp

För doktorsexamen fordras att doktoranden

- dels har blivit godkänd vid prov⁵ om 60 högskolepoäng som ingår i kurskraven nedan,
- dels har fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) motsvarande 180 högskolepoäng godkänd. Avhandlingen skall försvaras muntligen vid en offentlig disputation.⁶

³ 6 kap. 4, 5, 28 och 29 §§ HF samt lokala riktlinjer för uppläggnings av utbildningen på forskarnivå

⁴ För doktorander som har börjat sin utbildning före den 1 juli 2007 gäller inte högskoleförordningens krav om minst två handledare, utan den äldre bestämmelsen om minst en handledare (p 18 övergångsbestämmelserna till SFS 2006:1053).

⁵ 6 kap. 32 § HF

⁶ 6 kap. 5 och 33 §§ HF

Valbara kurser, sammanlagt 60 hp

Vilken/vilka kurser inom ett block som en doktorand ska läsa bestäms utifrån doktorandens behov med hänsyn till målen. Valet av kurser planeras av den studerande i samråd med handledaren och bestäms i den individuella studieplanen.

Minst 35 högskolepoäng ska vara från nivå A (som innehåller block I och II) och minst 15 högskolepoäng ska vara från nivå B (som innehåller block III). Övriga 10 högskolepoäng kan väljas från antingen nivå A eller B.

A. Inom nivå A ska kurser väljas inom området vetenskapligt förfarande med relevans för kriminologi, sammanlagt 35–45 högskolepoäng

Kurser och prov som ingår i nivå A avser mål D1-D4, D6 och D8-D10, se bilaga 1.

Block I: Vetenskapligt förhållningssätt och kommunikation, minst 20 hp.

Blockets kurser och prov ska avse mål D2, D3, D6, D8, D9 och D10, bilaga 1.

Detta block avser ett grundläggande vetenskapligt förhållningssätt. Kurser inom detta block ska tillgodose behov av kunskap om etik och vetenskapsteori. Exempel på kurser är: Vetenskapsteori (7,5 hp), Forskningsetik och god forskningssed (5 hp).

Inom Block I väljs även kurser som syftar till att utveckla färdighet och förmåga avseende forskningskommunikation såsom att skriva artiklar, muntliga presentationer, posterpresentationer, och anslagsansökningar. Kurserna fokuserar på kommunikation till olika målgrupper t.ex. en vetenskaplig tidskrift, yrkesverksamma eller allmänheten. Exempel på kurser är: Forsningskommunikation i praktiken (4 hp), Forsningskommunikation, forskarens roll i samhället (3,5 hp), Forskningsseminarier i kriminologi (3 hp/termin), Presentation på internationell vetenskaplig konferens (1,5 hp/konferens).

De två kurserna Forskningsseminarier och Presentation på internationell konferens kan tas vid fler tillfällen under utbildningen men får dock tillsammans maximalt utgöra 7,5 hp.

Block II: Forskningsmetod, minst 15 hp

Blockets kurser och prov ska avse mål D1- D4, D6, D9 och D10, bilaga 1.

Inom Block II ska kurser väljas inom området forskningsmetod, inklusive forskningsdesign samt kvalitativa och/eller kvantitativa forskningsmetoder. Exempel på kurser är: Kvantitativa analysmetoder (7,5 hp), Kvalitativ metod (7,5 hp).

B. Inom nivå B ska kurser väljas som syftar till specificerad och fördjupad kunskap inom ett område som är relevant för doktorandens valda avhandlingsområde, sammanlagt 15–25 högskolepoäng.

Kurser och prov som ingår i nivå B (block III) avser mål D1 och D2, bilaga 1.

Inom Block III ska kurser väljas som omfattar centrala områden inom kriminologisk teoribildning eller empiri, t.ex. orsaker och konsekvenser av brott, prevention, viktologi, kriminologisk teori (klassisk och kritisk) och kriminalpolitik. Exempel på kurser är: Introduktion till forskning i kriminologi (5 hp), Mätningar i det experimentella labbet, beteende, kropp och hjärna (7,5 hp).

Den inläsning av litteratur som görs i direkt samband med författandet av doktorsavhandlingen ingår inte i kursdelarna. Den ingår i de 180 högskolepoäng som avhandlingen ger.

Doktorsavhandling och disputation, 180 hp

Vid disputationen ska bedömningen av doktorsavhandling och försvar avse samtliga mål för doktorsexamen, bilaga 1.

6 Examenskrav för licentiatexamen, 120 hp

Licentiatexamen är slutexamen för den som är antagen till licentiatutbildning. Även den som är antagen till utbildning för doktorsexamen har rätt att ta ut licentiatexamen, som etappexamen.⁷ Examenskraven i detta avsnitt gäller både slutexamen och etappexamen.

För licentiatexamen fordras att doktoranden

- dels har blivit godkänd vid de prov⁸ om 30 högskolepoäng som ingår i kurskraven nedan,
- dels har fått en vetenskaplig uppsats godkänd som motsvarar 90 högskolepoäng.⁹

För kurser och block som är gemensamma för licentiat- och doktorsexamen, se mål och beskrivningar i avsnitt 5.¹⁰

Valbara kurser, sammanlagt 30 hp

Vilken/vilka kurser som en doktorand ska läsa bestäms utifrån doktorandens behov med hänsyn till målen. Valet av kurser planeras av den studerande i samråd med handledaren och bestäms i den individuella studieplanen.

Minst 15 högskolepoäng ska vara från nivå A (som innehåller block I-II) och minst 7,5 högskolepoäng ska vara från nivå B (som innehåller block III). Övriga 7,5 högskolepoäng kan väljas från antingen nivå A eller B.

A. Inom nivå A ska kurser väljas inom området vetenskapligt förfarande inom kriminologi, sammanlagt 15–22,5 högskolepoäng.

Block I: Vetenskapligt förhållningssätt och kommunikation, minst 7,5 hp

Block II: Forskningsmetod, minst 7,5 hp

B. Inom nivå B (Block III) ska kurser väljas som syftar till specificerad och fördjupad kunskap inom ett område som är relevant för doktorandens valda avhandlingsområde, sammanlagt 7,5–15 högskolepoäng

Vetenskaplig uppsats

Vid examination av uppsatsen ska bedömningen avse samtliga mål för licentiatexamen, bilaga 1.

7 Ytterligare information

Ytterligare information om reglerna för utbildningen på forskarnivå finns på universitetets webbplats. Där finns bl.a. universitetets antagningsordning och annan information om nationella och lokala regler.

- - -

⁷ Universitetets lokala examensföreskrifter

⁸ 6 kap. 32 § HF

⁹ 6 kap. 5 § HF

¹⁰ Eftersom licentiatexamen kan vara en etappexamen på vägen mot doktorsexamen bör licentiatkurserna liksom doktorskurserna vara kopplade till målen för doktorsexamen, se vidare riktlinjerna för allmänna studieplaner för utbildning på forskarnivå.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Den allmänna studieplanen träder i kraft den 1 juli 2021.

Det finns inga tidigare versioner av den allmänna studieplanen och därför inga övergångsbestämmelser.

Ändringen av den allmänna studieplanen den 10 juni 2025 träder i kraft den 1 september.

Ändringen avser ämnesbeskrivningen (avsnitt 1) och kursstrukturen (avsnitt 5 och 6).

Gällande avsnitt 5 och 6 har dessa ändrats för att tydligare återspegla ämnets och fakultetens kursutbud.

Redan antagna doktorander slutför sin utbildning enligt äldre examenskrav. Om en doktorand begär det och det är lämpligt kan i den individuella studieplanen beslutas att doktoranden ska gå över till utbildning enligt de nya examenskraven.

Examensmål¹¹

Mål för DOKTORSEXAMEN	Mål för LICENTIATEXAMEN
För doktorsexamen ska doktoranden	För licentiatexamen ska doktoranden
<i>Kunskap och förståelse</i>	<i>Kunskap och förståelse</i>
D1 visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och	L1 visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.
D2 visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.	L2 (för motsvarighet till D2 se L1 andra delen)
<i>Färdighet och förmåga</i>	<i>Färdighet och förmåga</i>
D3 visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,	L3 (direkt motsvarighet till D3 saknas)
D4 visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,	L4 visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
D5 med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,	L5 (direkt motsvarighet till D5 saknas, se dock L4 andra delen)
D6 visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,	L6 visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
D7 visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och	L7 (jfr L11)
D8 visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.	L8 visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.
<i>Värderingsförmåga och förhållningssätt</i>	<i>Värderingsförmåga och förhållningssätt</i>
D9 visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och	L9 visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
D10 visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.	L10 visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
	L11 visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling (jfr D7).

¹¹ Utdrag ur examensordningen, bilaga 2 högskoleförordningen (1993:100)

Antagning till utbildning på forskarnivå - behörighetskrav

1 Tillträdeskrav - högskoleförordningen

Till utbildning på forskarnivå får endast så många doktorander antas som kan erbjudas handledning och godtagbara studievillkor i övrigt och som har studiefinansiering enligt reglerna i högskoleförordningen.¹²

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att sökanden

1. har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som universitetet kan ha föreskrivit, och
2. bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.¹³

2 Behörighetskrav

2.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå,
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Universitetet får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl.¹⁴

Övergångsregler

Även den som har en *utbildning eller examen från grundläggande högskoleutbildning* som motsvarar behörighetskraven ovan ska vara behörig.¹⁵ Undantag från behörighetskraven får göras även i dessa fall, om det finns särskilda skäl.

¹² 7 kap. 34 § HF

¹³ 7 kap. 35 § HF

¹⁴ 7 kap. 39 § HF

¹⁵ P 10 övergångsbestämmelserna till SFS 2006:1053

2.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet för att bli antagen till utbildning på forskarnivå i ämnet har den som i sin högskoleutbildning har godkänt betyg på kurser om minst 60 hp, inklusive självständigt arbete om 15 hp, på avancerad nivå i kriminologi eller i ämnen av relevans för utbildningen på forskarnivå i kriminologi. Särskild behörighet har även den som inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Övergångsregler

Även den som har en utbildning eller examen från grundläggande högskoleutbildning som motsvarar behörighetskraven enligt föregående stycke ska vara behörig.¹⁶

2.3 Förmåga i övrigt att tillgodogöra sig utbildningen

Bedömningen av om sökanden har sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen ska göras utifrån sökandens utbildning och annan tidigare verksamhet samt de uppsatser och andra självständiga arbeten av vetenskaplig karaktär som sökanden har gett in (jämför bedömningsgrunder enligt universitets urvalsföreskrifter nedan).

3 Urval mellan sökande

Urval ska göras med hänsyn till de sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Universitetet bestämmer vilka bedömningsgrunder som ska tillämpas vid prövningen av förmågan att tillgodogöra sig utbildningen.

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande.¹⁷

Bedömningsgrunder vid urval¹⁸

Bedömningsgrunderna A - B syftar till att möjliggöra en prövning av sökandens förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. De bör därför vara relevanta för sökandens möjlighet att senare uppnå målen med utbildningen. Målen beskrivs i bilaga 1 till denna allmänna studieplan.

¹⁶ P 10 övergångsbestämmelserna till SFS 2006:1053

¹⁷ 7 kap. 41 § HF

¹⁸ Lokala föreskrifter om urval till utbildning på forskarnivå m.m.

A Utbildning och annan tidigare verksamhet – formella meriter

Bedömningen grundar sig på ingivna intyg och betyg samt examensbevis och/eller kursbevis.

Meriterande är utbildning och erfarenhet som bidrar till att sökanden framgångsrikt ska kunna tillgodogöra sig utbildningen i det sökta ämnet.

- Utbildning

Särskild vikt läggs vid utbildningens omfattning, djup och betyg inom området för det sökta ämnet, särskilt betyg på självständiga skriftliga arbeten.

Stor vikt läggs även vid utbildningens omfattning, djup och betyg inom andra områden av stor relevans för det sökta ämnet.

- Annan tidigare verksamhet

Särskild vikt läggs vid längre och självständig yrkesverksamhet av stor relevans för det sökta ämnet.

B Skicklighet – visad kunskap, färdighet och förmåga

Bedömningen grundar sig på en värdering av sökandens ingivna uppsatser och andra självständiga skriftliga arbeten av vetenskaplig karaktär samt en forskningsplan. För de sökande som därvid bedöms vara mest meriterade tillkommer vid behov intervju och referenstagning.

Meriterande är att sökanden kan visa prov på sådan kunskap, färdighet och förmåga som bidrar till att sökanden framgångsrikt ska kunna tillgodogöra sig utbildningen i det sökta ämnet. Exempel på detta är

- god teoretisk, analytisk och metodologisk kunskap,
- god förmåga att skriftligt och muntligt diskutera frågeställningar och slutsatser,
- intellektuell självständighet och
- god förmåga att genomföra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar.

Särskild vikt läggs vid sökandens förmåga att

- identifiera och formulera realistiska och fruktbara forskningsfrågor
- integrera kunskaper och erfarenheter och applicera dem på sätt och i sammanhang där de inte tidigare har använts samt
- föra en dialog präglad av såväl självständighet som samarbetsförmåga.

C Sammanvägning av meriter

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande (7 kap. 41 § HF).

Vid sammanvägning av bedömningsgrunderna A och B läggs störst vikt vid bedömningsgrunden B Skicklighet.

D Jämställdhet

Vid likvärdiga meriter efter sammanvägningen enligt ovan ges företräde till sökande från underrepresenterat kön bland doktoranderna i ämnet.¹⁹ Med underrepresenterat kön avses här att andelen kvinnliga eller manliga doktorander inom ämnet understiger 40 procent.

¹⁹ 1 kap. 5 § andra stycket högskolelagen (1992:1434) m.fl. bestämmelser